

1571638

Львівський національний
університет
імені В. Н. Каразіна

І. Ю. Матюшенко
В. Б. Родченко
М. Б. Борисенко

ТЕХНОЛОГІЇ СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Навчальний посібник
у II частинах

Частина I

У частині I посібника описано теоретичні засади визначення глобальних проблем, основні теорії економічного розвитку, в тому числі інноваційні теорії економічного розвитку. Розглянуто особливості трансформації економіки і суспільства на інноваційній основі, інноваційного процесу та тріади технологічного прогресу. Розкрито вплив технологічних інновацій на розвиток суспільства, в тому числі завдяки конвергенції нано-(N), біо-(B), інфо-(I) та когно-(C), або NBIC-технологій. Розглянуто перспективи конвергенції знань, технологій і суспільства (КЗТС) як механізму вирішення глобальних проблем. Наведено основні характеристики нової промислової революції XXI століття та передових виробничих технологій.

Цей навчальний посібник рекомендовано для студентів економічних спеціальностей вищих навчальних закладів, менеджерів та економістів-міжнародників, фахівців, що займаються підприємництвом, бізнесом, міжнародною економікою та міжнародними економічними відносинами.

ЗМІСТ

Вступ	12
Розділ 1. Глобальні проблеми й основні теорії економічного розвитку	17
1.1. Глобальні проблеми людства	17
1.2. Основні концепції та теорії економічного розвитку сучасного суспільства	22
1.3. Еволюція теорії сучасного суспільства	37
Запитання для самоконтролю	41
Тестові завдання	41
Література	43
Розділ 2. Інноваційні теорії економічного розвитку	46
2.1. Еволюція теорії технологічних змін	46
2.2. Сучасні теорії інформаційної економіки	50
2.3. Порівняльна характеристика актуальних техніко-економічних парадигм, спрямованих на вирішення глобальних проблем	56
Запитання для самоконтролю	66
Тестові завдання	66
Література	69
Розділ 3. Трансформація економіки та суспільства на інноваційній основі	74
3.1. Основні типи та моделі розвитку економіки. Поняття розвиненої країни та країни, що розвивається	74
3.2. Співвідношення інновацій і модернізації. Ліпфродінг. Порівняння суспільства традиційного і суспільства з наздоганяючим і випереджаючим типом економічного розвитку	78
3.3. Поняття і види трансформацій. Технологічні революції та технологічні перевороти. Глобальна технологічна криза ХХ століття	82
3.4. Особливості глобальної технологічної революції ХХІ століття. Інституційні та структурні трансформації економічного ладу	94
Запитання для самоконтролю	111
Тестові завдання	112
Література	114
Розділ 4. Інноваційний процес і тріада технологічного прогресу	117
4.1. Економічна сутність і класифікація інновацій	117

4.2. Стадії інноваційного процесу. Порівняння новизни і інновацій, інноваційного продукту й інноваційної продукції. Тріада технологічного прогресу	127
4.3. Визначення, суб'єкт і об'єкт інноваційної діяльності. Поняття інноваційного підприємства та потенціалу	133
Запитання для самоконтролю	138
Тестові завдання	138
Література	141
Розділ 5. Вплив технологічних інновацій на розвиток суспільства	144
5.1. Поняття «технологія». Взаємозв'язок технологічного й економічного потенціалів нововведень	144
5.2. Визначення, життєвий цикл і структура технологічного устрою. Періодизація основних хвиль інноваційного розвитку	153
5.3. Поняття конвергенції технологій і технологічної конвергенції. Карта конвергенції нових технологій	164
5.4. Конвергенція NBIC-технологій – ключовий фактор шостого устрою. Надгалузевий характер конвергенції NBIC-технологій	167
Запитання для самоконтролю	182
Тестові завдання	182
Література	185
Розділ 6. Конвергенція знань, технологій і суспільства як механізм вирішення глобальних проблем	189
6.1. Поняття конвергенції знань, технологій і суспільства (КЗТС). Механізми і фази конвергенції	189
6.2. Платформа фундаментальних інструментів NBIC. Синергетичний ефект конвергенції NBIC-технологій	192
6.3. Платформи людського, земного і соціального виміру КЗТС	207
Запитання для самоконтролю	214
Тестові завдання	214
Література	217
Розділ 7. Нова промислова революція XXI століття та передові виробничі технології	222
7.1. Ознаки і основні концепції нової промислової революції XXI століття. Індустрія 4.0	222
7.2. Визначення, характерні ознаки та пріоритетні напрями розвитку передових виробничих технологій. Органічне поєднання конвергенції NBIC-технологій і факторів Smart TEMP у промисловому виробництві	233

7.3. Мегатренди: фізичний, цифровий та біологічний блоки.	
Очікувані переломні моменти до 2025 р.	248
Запитання для самоконтролю	258
Тестові завдання	258
Література	261
Словник термінів	265
Практичні завдання	281
Додатки	307